

Pavel Alinče: Vývoj přijímání na vysoké školy v ČR jako rámec pro šance ke studiu

**Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze
Bakalářská práce**

(Posudek vedoucího)

Práce P. Alinčeho „Vývoj přijímání na vysoké školy v ČR jako rámec pro šance ke studiu“ je výsledkem druhého pokusu autora o obhájení bakalářské práce. Pro pochopní souvislostí je třeba připomenout ono první kolo. Tam se P. Alinče pokusil o zpracování tématu „Výzkum platnosti teorie kulturní reprodukce P. Bourdiea v prostředí České republiky“. Z mnoha důvodů neuspěl. Jeden byl ale zásadní, totiž samo téma a jeho šíře. Souvislostí, variant a možností pojetí je tolik, že by s ním v rámci bakalářské práce pravděpodobně neuspěl nikdo. Když P. Alinče po prvním pokusu (někdy v říjnu 2008) přišel znovu, že by se chtěl pustit do práce na nové studii, souhlasil jsem, ale s tím, že budou splněny dvě podmínky. První, že téma bude co nejužší a vyžadující soustavnou drobnou práci – shromáždit prameny, metodicky je posoudit a zpracovat do ověřené výpovědi o jedné z dílčích součástí procesů ne/ústících třeba i v kulturní reprodukci. Čili téma, které musí zpracovatel tak říkajíc „odsedět“. Aby se pocvičil v drobné, soustavné analytické práci a viděl, co to vlastně znamená získat dílčí poznatek pro potvrzení či vyvrácení nějaké teorie. Druhý požadavek se týkal povinnosti průběžné spolupráce, s pravidelnými a častými schůzkami a s otevřenou vzájemnou komunikací. P. Alinče s tím souhlasil. Výsledek je tu.

Mám několik otázek či připomínek.

To, že je rozpojení mezi teoretickým vstupem a empirickou částí ve studii, je patrné, ale do značné míry pochopitelné: skok mezi „velkým tématem“ předchozí práce a „drobnokresbou“ tohoto zpracování je takový, že najít pro toto kolo teoretická východiska skoro nešlo. Autor sáhl k předchozímu zpracování a něco z něj použil.

Větší problém jsou metodická nedořečení. Jedno je zcela zřetelné, totiž rozdílnost v datech za soukromé vysoké škol. Nemám na mysli to, že se jejich počty mění. To je samozřejmost. Ale fakt (a ten bývá v podkladech UIV uváděn), že v některých letech některé z nich data nedodaly. A to by mělo být explicitě řečeno.

Dalším jsou vnitřní problémy vymezení některých sledovaných kategorií. Nejviditelnější je to myslím u pojetí oborů. Tady bylo opravdu potřeba udělat čáru mezi srovnatelnými a nesrovnatelnými roky. A možná i jinak založit časové řady – odlišné (dvojí!) bazické indexy.

Problémy interpretační se v práci také najdou. Nabízí se pravděpodobně obecnější výklad řetězových indexů, s nalezením „klíčových zlomových roků“. Pro interpretaci by to asi bylo dobré. Proč nejsou shrnuta srovnání podle oborů do podobného souhrnu jako u škol?

A pak jedna drobnost: na str. 52 autor uvádí srovná diferencií mez humanitními obory na příkladu psychologie (důvody jsou jaké?) ve srovnání s FHS: jak je to s konkrétními údaji? A proč zovna FHS, na kterou se (skoro úspěšný absolvent VŠE!) sice dostal, ale kterou „sotva sotva“ dokončuje...?

Souhrnně si ale myslím, že se zpracování autorovi docela povedlo. Ale především, že ho snad přesvědčilo, že není možné ke zpracování jakéhokoliv tématu přistoupit „s velkým gestem“, a že to samo o sobě stačí. Pokora před daty a metodikou – snad se s tím přece jen potkal a ověřil si, co to vyžaduje...

Doporučuji práci k obhajobě a navrhuji ji ocenit někde kolem 30 kreditů.

Libor Prudký

FHS UK

Praha, 14. 3. 2009